

Quicksan Flora- en faunawet Bovenbroeksweg Manderveen

Definitief

Opdrachtgever:

Gemeente Tubbergen
De heer J.W. Vermeulen
Postbus 30
7650 AA Tubbergen
T 0546-628000
F 0546-622455
E jw.vermeulen@tubbergen.nl
www.tubbergen.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude BV
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 4000

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Friso Koop	Diliana Welink	14-9-2009

INHOUDSOPGAVE

1. AANLEIDING	2
1.1 Woningbouwproject Bovenbroeksweg Manderveen.....	2
1.2 De Flora- en faunawet.....	2
1.3 Werkwijze quickscan.....	2
2. DE BESCHERMDE SOORTEN	4
2.1 Beschrijving plangebied	4
2.2 Flora	4
2.3 Broedvogels.....	4
2.4 Zoogdieren.....	5
2.4.1 Vleermuizen.....	5
2.4.2 Overige grondgebonden zoogdieren.....	5
2.5 Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
2.6 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	5
2.7 Samenvatting beschermde soorten	6
3. TOETSING FLORA- EN FAUNWET	7
3.1 Beschrijving voornemen & uitgangspunten	7
3.2 Broedvogels.....	7
3.3 Zoogdieren.....	7
3.3.1 Vleermuizen.....	7
3.3.2 Overige zoogdieren.....	8
4. CONCLUSIE EN AANBEVELING.....	9

LITERATUURLIJST

BIJLAGEN

Bijlage 1: Flora- en faunawet

1. AANLEIDING

1.1 Woningbouwproject Bovenbroeksweg Manderveen

De gemeente Tubbergen heeft het voornemen nieuwe woningbouwkwartalen uit te geven aan de Bovenbroeksweg in de kern Manderveen. De kavels zijn bedoeld om de lokale bevolkingsgroei woonruimte te bieden in de eigen kern. Elke ruimtelijke ontwikkeling of inrichting moet worden getoetst aan de Flora- en faunawet. Eelerwoude heeft van de gemeente Tubbergen opdracht gekregen om deze toetsing voor het woningbouwproject in Manderveen uit te voeren.

De projectlocatie is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1 ligging projectlocatie (rood omlijnd)

1.2 De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal inheemse planten- en diersoorten en gaat hierbij uit van het 'nee, tenzij'-beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. De Flora- en faunawet hanteert een driedeling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1-soorten: de meest algemene soorten waarvoor een vrijstellingsregeling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.
2. tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst.
3. tabel 2-soorten: een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen kan voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk zijn.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

1.3 Werkwijze quickscan

De quickscan geeft inzicht of er een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd en/of dat nader onderzoek moet

worden uitgevoerd naar bepaalde soorten of soortgroepen.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- regionale verspreidingsatlassen
- vrij beschikbare gegevens van Het Natuurloket
- een oriënterend veldbezoek door Eelerwoude (Friso Koop) op 27 augustus 2009

Het oriënterende veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

2. DE BESCHERMDE SOORTEN

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit agrarisch bouwland waar tijdens het veldbezoek maïs op stond. Langs de Bovenbroeksweg (noordzijde plangebied) staan elzen, hazelaars en enkele Amerikaanse eiken. Langs de westzijde is eveneens een houtsingel aanwezig met berken, eiken en hazelaars. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan tuinen van de bestaande woonkern. De zuidzijde loopt over in grasland. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied. Er zijn in het plangebied geen panden of schuren aanwezig. Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied.

Foto 1 Bovenbroeksweg (plangebied ligt rechts van de weg)

Foto 2 tuintjes langs de oostgrens van het plangebied.

Foto 3 westgrens plangebied

2.2 Flora

Er zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen tijdens het veldbezoek op 27 augustus. Geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten zijn mede door het intensieve agrarische gebruik ook niet aanwezig.

2.3 Broedvogels

De randen van het plangebied kunnen door diverse algemene soorten broedvogels worden gebruikt als broedlocatie. Gezien het landelijke karakter van de omgeving kan de aanwezigheid van soorten als patrijs (Rode Lijst) en fazant in de nabije omgeving niet worden uitgesloten.

Mogelijk komt één van deze grondbroeders of een soort als de Kievit in het voorjaar tot broeden in het plangebied.

Jaarrond beschermde vaste nest- of rustplaatsen van vogels (zie kader) worden niet verwacht in het plangebied omdat geschikte locaties hiervoor ontbreken.

Foto 4 Patrijs, soort van (kleinschalig) agrarisch cultuurlandschap (foto Martin Bonte)

Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespief en zwarte wouw. Voor aantasting van deze nest-/rustplaatsen of de functionele omgeving hiervan (bijvoorbeeld het bijbehorende foerageergebied) kan per oktober 2009 geen ontheffing meer worden verkregen voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling én geen ontheffing voor de zogenaamde 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dit betekent dat vóór het uitvoeren van de ingreep, maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van de nest- en/of rustplaats te waarborgen.

In de directe omgeving van het plangebied worden geen jaarrond beschermde vogelnesten verwacht.

2.4 Zoogdieren

2.4.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten in Nederland zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet. De bescherming betreft niet alleen de vaste rustplaatsen (in bomen en in huizen), maar ook de functionele omgeving hiervan (foerageergebied en vliegroutes).

De randen van het plangebied kunnen door algemeen voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger worden gebruikt als foerageergebied en vliegroute. In de noordwesthoek van het plangebied staan langs de Bovenbroeksweg enkele grotere Amerikaanse eiken die mogelijk dienst kunnen doen als vaste verblijfplaats van boombewonende vleermuissoorten.

2.4.2 Overige grondgebonden zoogdieren

Naast diverse tabel 1-soorten (egel, mol, diverse soorten muizen, konijn, haas, etc.) kunnen in de omgeving van het plangebied de tabel 2-soorten steenmarter en eekhoorn voorkomen. Vaste rustplaatsen of nesten van de steenmarter en de eekhoorn zijn niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied zal hooguit functie hebben als onderdeel van het foerageergebied. Strikt beschermde tabel 3-soorten zoals de veldspitsmuis, worden niet verwacht in het plangebied wegens het ontbreken van hiervoor geschikte biotopen.

2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Het plangebied heeft door het ontbreken van oppervlaktewater een zeer beperkte functie voor amfibieën. Algemeen voorkomende tabel 1-soorten als gewone pad en bruine kikker kunnen de randen van het plangebied gebruiken als overwinteringsgebied. Strikter beschermde soorten worden niet verwacht. Reptielen worden evenmin verwacht wegens het ontbreken van hiervoor geschikte biotopen. Vissen zijn niet aanwezig in het plangebied (geen water).

2.6 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn alleen zeer algemeen voorkomende en niet beschermde vlindersoorten als distelvlinder en klein geaderd witje aangetroffen.

Foto 5 Distelvlinder, trekvinder in Nederland (foto Martin Bonte)

Beschermde dagvlinders en libellen zijn gebonden aan specifieke biotopen als natte heiden, (hei)schraalgraslanden, vennen, hoogvenen en laagvenen. Dergelijke biotopen ontbreken in het plangebied. Populaties van beschermde libellen en dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Beschermde overige ongewervelden (mieren, slakken, etc.) worden evenmin verwacht wegens het ontbreken van geschikte biotopen.

2.7 Samenvatting beschermde soorten

In tabel 1 is weergegeven welke beschermde soorten kunnen worden verwacht in het plangebied en de directe omgeving daarvan.

Tabel 1: beschermde soorten in plangebied en directe omgeving

Soortgroep	Beschermde soorten
Flora	Geen
Broedvogels	Diverse (algemene) soorten, ook groundbroeders mogelijk. Geen jaarrond beschermde vaste nest-/verblijfplaatsen.
Vleermuizen	Mogelijke vliegroutes en foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Oudere eiken in potentie geschikt als vaste verblijfplaats van boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.
Overige zoogdieren	Naast diverse algemene tabel 1-soorten ook steenmarter en eekhoorn (beide tabel 2 FF-wet). Echter geen nesten of vaste verblijfplaatsen van deze twee soorten.
Amfibieën, reptielen en vissen	Alleen tabel 1-soorten amfibieën als gewone pad en bruine kikker. Geen reptielen en vissen.
Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen

3. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Beschrijving voornemen & uitgangspunten

Het plan voorziet in de aanleg van circa 12 bouwkavels op de akker. In onderstaande figuur is het voorlopig schetsontwerp weergegeven.

Figuur 2 voorlopig schetsontwerp

Het gebied wordt aangesloten op de Bovenbroeksweg. De weg op de woningbouwlocatie zorgt voor het ontsluitingsverkeer en wordt alleen gebruikt voor bestemmingsverkeer en zal geen doorgaande weg zijn.

Uitgangspunt bij de toetsing is dat de bestaande houtsingels aan de noord- en westzijde gehandhaafd blijven (behoudens de doorsteek vanuit de Bovenbroeksweg; zie figuur 2).

De globale planning voorziet in de start van de werkzaamheden (bouwrijp maken) in het najaar van 2010.

De soortgroepen flora, reptielen en vissen zijn niet meegenomen in de effectbeschrijving omdat beschermde soorten uit deze soortgroepen niet verwacht worden in het plangebied. Tabel 1-soorten worden niet meegenomen in de toetsing omdat voor deze categorie een vrijstellingsregeling geldt. Dit betekent dat voor deze soorten (egel, mol, konijn, veldmuis, gewone

pad, etc.) geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Wel geldt hiervoor nog de zorgplicht van de Flora- en faunawet (zie verder bijlage 1). Omdat van amfibieën ook alleen tabel 1-soorten worden verwacht, is deze soortgroep ook niet meegenomen in de toetsing.

3.2 Broedvogels

Vaste verblijfplaatsen van vogels komen niet voor in het plangebied of de directe omgeving daarvan. Wel kunnen diverse soorten tot broeden komen in de randen langs het plangebied. Mogelijk kunnen ook grondbroeders aanwezig zijn.

In verband met de mogelijke aanwezigheid van broedende vogels, moeten werkzaamheden als het bouwrijp maken van het terrein buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. De meeste vogels broeden tussen maart en medio juli. Het Ministerie van LNV hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Indien het bouwrijp maken vóór maart wordt uitgevoerd, is de kans op verstoring van broedende vogels zeer gering. Een groot deel van de aanwezige vogels vindt een nieuwe broedgelegenheid in de nieuwe tuinen en groenvoorzieningen.

3.3 Zoogdieren

3.3.1 Vleermuizen

Het plangebied op zich (het maïspaneel) heeft in de huidige situatie nauwelijks tot geen functie voor vleermuizen. De randen langs het plangebied (houtsingel langs de west- en noordzijde) kunnen wél een functie hebben (foerageergebied en/of vliegroute). Er wordt vanuit gegaan dat deze randen gehandhaafd blijven (behoudens de insteek vanaf de Bovenbroeksweg naar het plangebied). Door de nieuwbouw ontstaan nieuwe foerageermogelijkheden in de vorm van tuintjes en nieuwe beplanting (zie figuur 2).

De meeste soorten vleermuizen zijn (erg) gevoelig voor (een toename van) verlichting.

Negatieve effecten op vleermuizen door verlichting vanuit de nieuwe bebouwing worden echter niet verwacht omdat de Bovenbroeksweg in de huidige situatie reeds verlicht is en er ook al verlichting vanuit de bestaande woonwijk aan de noord- en oostzijde aanwezig is. Wel wordt aanbevolen om in de planvorming zoveel mogelijk rekening te houden met vleermuizen (en andere nachttactieve dieren) door de verlichting ter plaatse van de nieuwe woonwijk te beperken. Tevens kan worden gewerkt met het toepassen van naar beneden gerichte en strooi-lichtbeperkende armaturen.

Vaste verblijfplaatsen of paarplaatsen van vleermuizen kunnen mogelijk aanwezig zijn in de grotere Amerikaanse eiken langs de Bovenbroeksweg in de noordwesthoek van het plangebied. Er wordt vanuit gegaan dat deze bomen (3-4 grotere exemplaren aanwezig) gehandhaafd blijven, waardoor negatieve effecten op eventueel aanwezige vaste verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

3.3.2 Overige zoogdieren

Negatieve effecten op eekhoorn en steenmarter worden niet verwacht gezien het ontbreken van het voorkeursbiotoop van deze soorten en het ontbreken van nesten/vaste verblijfplaats. Van de steenmarter is bovendien bekend dat het een cultuurvolger is. De soort wordt tegenwoordig ook aangetroffen in dorpen en steden en kan dus in de nieuwe wijk ook een verblijfplaats vinden.

Naast bovengenoemde soorten worden alleen tabel 1-soorten verwacht ter plaatse van het plangebied. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling.

4. CONCLUSIE EN AANBEVELING

Voor de voorgenomen woningbouw hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Nader onderzoek naar soorten/soortgroepen is evenmin nodig. Hierbij wordt er wel vanuit gegaan dat de randen langs de noord- en westzijde worden gehandhaafd (uitgezonderd de kleine doorsteek vanuit de Bovenbroeksweg naar de nieuwe woonwijk). Indien de grote(re) Amerikaanse eiken in de noordwesthoek worden gekapt, moet een nader onderzoek worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Een dergelijk onderzoek kan alleen worden uitgevoerd in het vliegseizoen van vleermuizen, dat loopt van medio april tot oktober.

In verband met de mogelijke aanwezigheid van broedende vogels moeten verstorende werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken van het terrein, buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot medio juli.

Aanbevolen wordt om in de planvorming zoveel mogelijk rekening te houden met vleermuizen (en andere nachtactieve dieren) door de verlichting ter plaatse te beperken. Tevens kan worden gewerkt met het toepassen van naar beneden gerichte en strooilichtbeperkende armaturen. Nieuwe groenstructuren in de woonwijk kunnen een functie hebben voor vleermuizen, maar ook voor andere soortgroepen zoals vogels en dagvlinders.

LITERATUURLIJST

[Bode, A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve en R. Zollinger, 1999]

De Zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren. Waanders Uitgevers, Zwolle, in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel. ISBN 90400 9312 1.

[Eelerwoude, 2003]

Quickscan Flora- en faunawet voor de nieuwbouwlocatie in Manderveen (gemeente Tubbergen). Projectnummer 1048. Goor, 5 januari 2003.

[Snaak, G., 2008]

Prooidieren van de kerkuil in Noordoost-Nederland en het Graafschap Bentheim 1992-2007. Verspreidingsgegevens van de veldspitsmuis, waterspitsmuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis en verspreidingskaarten van 14 prooidieren van de kerkuil.

www.Natuurloket.nl

www.ravon.nl

BIJLAGEN

Bijlage 1: Flora- en faunwet

Bijlage 1: Flora- en faunawet

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurreggeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voort-plantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Voor aantasting van deze nest-/rustplaatsen of de functionele omgeving hiervan (bijvoorbeeld het bijbehorende foerageergebied) kan per oktober 2009 geen ontheffing meer worden verkregen voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling én geen ontheffing voor de zogenaamde 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dit betekent dat vóór het uitvoeren van de ingreep, maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van de nest- en/of rustplaats te waarborgen.